АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

31.07.2025 м. Дніпро № 54/88-р/к

Справа № 54/64-25

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «*Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП*» для комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» встановлено розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії до якої були включені економічно необґрунтовані витрати на заміну вузлів комерційного обліку.

Встановивши розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії до якої включено економічно необґрунтовані витрати на заміну вузлів комерційного обліку виконавчий комітет Тернівської міської ради легітимізував порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуги з постачання теплової енергії.

За результатами розгляду справи № 54/64-25 такі дії виконавчого комітету Тернівської міської ради визнано порушенням, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (легітимація порушення законодавства про захист економічної конкуренції).

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено, оскільки рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.05.2025 № 160/0/5-25 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» **з 01.06.2025 скасовано дію Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22**.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/64-25 про порушення виконавчим комітетом Тернівської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції та подання Першого відділу досліджень і розслідувань від 17.07.2025 № 54-03/200-П з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснювало державний контроль за дотриманням вимог

законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» під час встановлення плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії у період з 2023 року по травень 2025 року.

(2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 17.06.2025 № 54/65-рп/к «Про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – Розпорядження від 17.06.2025 № 54/65-рп/к) розпочато розгляд справи № 54/64-25 за ознаками вчинення виконавчим комітетом Тернівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи - [інформація, доступ до якої обмежено]) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді легітимації порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуги з постачання теплової енергії.

(3) Копію Розпорядження від 17.06.2025 № 54/65-рп/к Відділенням направлено на адресу виконавчому комітету Тернівської міської ради (за юридичною адресою: [інформація, доступ до якої обмежено]) листом від 19.06.2025 № 54-02/2582е (рекомендоване повідомлення про вручення поштового відправлення № 0601160727008).

(4) Складено подання з попередніми висновками від 17.07.2025 № 54-03/200-П у справі № 54/64-25 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавчим комітетом Тернівської міської ради.

(5) Виконавчому комітету Тернівської міської ради листом від 17.07.2025 № 54-02/3051е направлено копію подання з попередніми висновками від 17.07.2025 № 54-03/200-П у справі № 54/64-25.

(6) Зауваження та заперечення на подання з попередніми висновками від 17.07.2025 № 54-03/200-П у справі № 54/64-25 від виконавчого комітету Тернівської міської ради на адресу Відділення не надходили.

(7) Листом від 17.07.2025 № 54-02/3053е Відділення повідомило виконавчий комітет Тернівської міської ради про засідання адміністративної колегії Відділення (дату, час і місце розгляду справи).

31 липня 2025 року Відділенням проведено розгляд справи за участю представників виконавчого комітету Тернівської міської ради.

2. ВІДПОВІДАЧ

(8) Виконавчий комітет Тернівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи : [інформація, доступ до якої обмежено]).

(9) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Виконавчий комітет Тернівської міської ради (далі - Виконком Тернівської міської ради) є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

(10) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон).

(11) Відповідно до статті 1 Закону виконавчі органи рад - органи, які відповідно до Конституції України та цього закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами

(12) Частиною другою статті 2 Закону визначено, що місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські,

селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(13) Відповідно до частини першої статті 5 Закону система місцевого самоврядування включає, зокрема, територіальну громаду, сільську, селищну, міську раду; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради.

(14) Згідно із статтею 6 Закону первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.

(15) Відповідно до частини другої статті 6 Закону територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

(16) Частиною першою статті 10 Закону визначено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(17) Відповідно до частини першої статті 11 Закону, виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

(18) Частиною першою статті 16 Закону визначено - органи місцевого самоврядування, є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(19) Відповідно до статті 17 Закону відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

(20) Як орган місцевого самоврядування, Виконком є суб'єктом відносин, що регулюються також законодавством про захист економічної конкуренції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(21) Правові засади функціонування суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання визначаються, зокрема:

- Законом України «Про теплопостачання»;
- Законом України «Про житлово-комунальні послуги»;
- Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»;
- Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність»;
- постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» (далі - Постановою № 830);
- постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 808 «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг» (далі – Постанова № 808);
- наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження міжповірочних інтервалів законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, за категоріями» від 13.10.2016 № 1747, зареєстрованим в

Міністерстві юстиції України 01 листопада 2016 року за № 1417/29547 та іншими нормативно-правовими актами;

- рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «*Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП*», яким встановлено розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів комунальної послуги з постачання теплової енергії.

(22) Пунктом 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.

(23) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у галузі бюджету, фінансів і цін належить повноваження щодо встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, на інші комунальні послуги (крім тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на комунальні послуги, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), побутові, транспортні та інші послуги.

(24) Крім того, відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку належать повноваження щодо управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню.

(25) Згідно з пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з постачання теплової енергії відноситься до комунальних послуг.

(26) Абзацом дев’ятим частини п'ятою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з:

- *плати за послугу*, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;

- *плати за абонентське обслуговування*, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.

(27) Відповідно до пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» «***плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг*** *(далі - індивідуальний договір) або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем) (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії),* ***що включає витрати виконавця****, пов’язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов’язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за*

індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води)».

(28) Підпунктом 2 пункту 2 Постанови № 808 визначено, що *плата за абонентське обслуговування* (з урахуванням податку на додану вартість), *визначена* ***відповідно до планованих витрат виконавця*** *(витрат, пов'язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги, із здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем* ***абонентів за індивідуальними договорами*** *(крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води****), не повинна перевищувати граничного розміру платим за абонентське обслуговування****, визначеного відповідно до цієї постанови .*

(29) Абзацом десятим пункту 1 Постанови № 808, визначено, що під абонентом слід розуміти споживача відповідної комунальної послуги (самостійні об'єкти нерухомого майна якого розташовані за однією поштовою адресою), з якими виконавець уклав індивідуальний договір про надання комунальних послуг або індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг.

(30) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, та визначають вимоги до якості послуги, одиниці вимірювання обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати, були врегульовані Постановою № 830.

(31) Зокрема, Постановою № 830 затверджений типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії.

(32) Відповідно до вказаного типового договору: споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з:

плати за послугу, визначеної відповідно до Правил надання послуги з постачання теплової енергії, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 830, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2021 року № 1022, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розміру затвердженого уповноваженим органом тарифу та обсягу її споживання;

плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця (пункт 30 типового індивідуального договору про надання послуги з постачання теплової енергії).

(33) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що витрати, пов'язані з обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води та теплової енергії, відшкодовуються, зокрема, шляхом сплати споживачами комунальних послуг виконавцю комунальної послуги плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України, - у разі укладення індивідуальних договорів або індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (абзац четвертий частини першої статті 17).

(34) Абзацом третім частини першої статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що витрати оператора зовнішніх інженерних мереж на обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку (їх складових частин) відшкодовуються споживачами відповідної комунальної послуги, а також власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами

опалення та/або гарячого водопостачання у такій будівлі, шляхом сплати виконавцю комунальної послуги плати за абонентське обслуговування - за умови укладення індивідуальних договорів або індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг та з урахуванням особливостей, визначених цим Законом і Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

(35) Рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «*Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* (далі – Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22) з 01.01.2023, встановлено розмір плати за абонентське обслуговування споживачам комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – Абонплата), зокрема:

населенню міста Тернівка :

–за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **33,80 грн. з ПДВ** (далі – *Населення з приладами обліку*);

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **11,47 грн. з ПДВ** (далі – *Населення без приладів обліку*);

юридичним, фізичним особам – підприємцям та іншим споживачам міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **22,33 грн. з ПДВ. (**далі – *Інші споживачі з приладами обліку***).**

(36) В Рішенні від 21.12.2025 № 244/0/5-22 зазначено, **що встановлення плати за абонентське обслуговування здійснено виконавчим комітетом Тернівської міської ради відповідно до** підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування», статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Постанови № 808 та **наданих КП «ТЖКП» розрахунків.**

(37) Згідно з Додатком 1 «Розрахунок розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, поводження з побутовими відходами що надаються споживачам за індивідуальними договорами (без витрат на повірку вузла розподільного обліку) КП «Тернівське житлово – комунальне підприємство» на 2023 рік» (далі - Калькуляція) до Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22, наданого Підприємством листом від 20.02.2025 № 244, Підприємством враховані витрати, складові яких наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1

№ з/п	Найменування	Одиниця виміру	Постачання теплової енергії
1	Витрати на оплату праці	тис. грн.	818,57
2	Відрахування на соціальні заходи, 22%	тис. грн.	180,09
3	Амортизація податкова	тис. грн.	4,20
4	Решта витрат (факт 2020 – 2021 рр)	тис. грн.	132,45
5	Всього витрат	тис. грн.	**1 135,31**

6	**Особових рахунків**	одиниць	**9 900**
7	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс	9,56
8	**Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ**	**грн./міс**	**11,47**
9	**Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ**	**грн./міс**	**10,50**
10	**Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ**	**грн./міс**	**11,83**
11	***Для населення міста Тернівка:***		
11.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	**11,47**
11.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	**33,80**
12	**Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ**	грн./міс	**22,33**

(38) При цьому, розмір витрат на **обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 10,50 грн. з ПДВ та розмір витрат на **заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,83 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць відповідно до листа від 20.02.2025 № 244, Підприємством проведено окремо.

(39) Так, Розрахунок розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 2.

Таблиця 2

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати, у тому числі:	грн.	46 460,70
1.1	Технічне обслуговування, грн.	грн.	29 640,00
1.2	Дистанційне передавання результатів вимірювання, грн.	грн.	16 820,70
2	Загальновиробничі витрати, у тому числі:	грн.	209 768,84
2.1	Повірка вузла комерційного обліку	грн.	205 077,74
2.2	Опломбування вузла комерційного обліку	грн.	4 691,10
3	Всього витрат планової собівартості	грн.	256 229,54
4	**Кількість абонентів**	**абонентів**	**2 439**
5	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	8,75
6	**Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ**	**грн.**	**10,50**

(40) Розрахунок розміру витрат на **заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 3.

Таблиця 3

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати по 95 лічильниках	грн.	3 463 961,64

2	Кількість абонентів	абонентів	2 439
3	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	9,86
4	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	11,83

(41) Кількість особових рахунків, врахованих під час визначення розміру Абонплати за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у сумі 11,47 грн. з ПДВ складає **9 900 одиниць.**

А кількість особових рахунків, врахованих під час визначення розміру витрат на **обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 10,50 грн. з ПДВ та розмір витрат на **заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,83 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць складає **2 439 одиниць, з яких населення – 2 299 одиниць, бюджетні організації - 25 одиниць, інші споживачі – 115 одиниць.**

(42) Тобто, зазначеною Калькуляцією Підприємством визначено розмір Абонплати у розрахунку на одного споживача в місяць у сумі:
- 11,47 грн. з ПДВ для 7 461 абонентів категорії *Населення без приладів облік* (витрати на абонентську службу);
- 33,80 грн. з ПДВ для 2 299 абонентів категорії *Населення з приладами обліку облік* (витрати на абонентську службу – 11,47 грн., витрати на обслуговування вузлів обліку – 10,50 грн. та витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 11,83 грн.);
- 22,33 грн з ПДВ для 140 абонентів (з них 25 - бюджетні організації; 115 - інші споживачі) категорії *Інші споживачі з приладами обліку* (витрати на обслуговування вузлів обліку – 10,50 грн., витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 11,83 грн.).

(43) Встановлений Рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 розмір Абонплати: застосовувався КП «ТЖКП» **у період з 2023 року по травень 2025 року.**

(44) Відповідно до інформації КП «ТЖКП» (лист від 07.07.2025 № 724) рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.05.2025 № 160/0/5-25 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» **з 01.06.2025 скасовано дію Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22**.

(45) Під час дослідження встановлено, що планові витрати на рік, включені Підприємством у Калькуляцію Абонплати на 2023 рік, за якими визначено її розмір для всіх споживачів послуги з постачання теплової енергії, є економічно необґрунтованими (завищеними) з огляду на наступне.

4.1 Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП»

(46) КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати на 2023 рік для споживачів послуги з постачання теплової енергії, вузли комерційного обліку яких обслуговуються підприємством враховано витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які визначені у розмірі 9,86 грн. без ПДВ (11,83 грн. з ПДВ) у розрахунку на одного абонента в місяць.

(47) Як видно із Таблиці 3 прямі витрати на заміну 95 вузлів комерційного обліку становлять 3 463 961,64 грн.

(48) За інформацією КП «ТЖКП» (лист від 20.02.2025 № 244) до складу витрат на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії входять витрати на придбання лічильників разом із їх встановленням за комерційною пропозицією ТОВ «НВП «Приборсервіс» щодо ціни вузлів комерційного обліку та їх кількості, а саме:

3 463 961,64 грн. = 32 182,62 грн х 61 шт. + 38 293,02 грн. х 16 шт. + 49 340,75 грн. х 18 шт.

Витрати на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії враховані Підприємством у 1/12 частині загального обсягу витрат (заміна 1 раз на 12 років).

Кількість абонентів, врахованих при визначенні розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку складає 2 439 одиниць (в т.ч. населення – 2 299 од., бюджет, інші - 140 од.).

3 463 961,64 грн. / 12 років = 288 663,47 грн. / 12 місяців / 2 439 грн. = 9,86 грн.

(49) Відповідно до інформації КП «ТЖКП» (лист від 05.05.2025 № 497), при розрахунку Абонплати в частині визначення витрат на заміну вузлів комерційного обліку, Підприємство керувалось строком експлуатації ультразвукового лічильника ULTRAHEAT T 550/UH50, який, відповідно до технічного опису, щонайменше становить 12 років.

(50) При цьому, розрахунки та документи (дефектні акти, акти дефектації, довідки про непридатність законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, тощо), які б свідчили про необхідність здійснення у плановому періоді (2023 рік) певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні, КП «ТЖКП» не надано.

Водночас у листі від 05.05.2025 № 497 Підприємство, зазначило, що фактичної потреби у заміні вузлів комерційного обліку на дату встановлення розміру Абонплати у нього не було. А розрахунки планових витрат на заміну вузлів комерційного обліку виконані у разі виходу їх з ладу. Разом з тим, обмінний фонд на Підприємстві відсутній.

(51) Слід зазначити, що Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України - головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у листі від 16.04.2024 № 4980/25/14-24 наголошено, зокрема:
«*…за умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних із обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (наприклад, неможливістю зняття показань вузлів комерційного обліку, здійснення обслуговування та заміни вузлів комерційного обліку з причин, що не залежать від виконавця, зокрема в період воєнного стану), розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат*».

(52) Також, листом від 25.10.2024 № 19904/25/10-24 (вх. Комітету № 6-07/13588 від 25.10.2024) Міністерство розвитку громад та територій України повідомило Антимонопольний комітет України про наступне:

Законом України «Про житлово-комунальні послуги» визначено поняття плати за абонентське обслуговування та умови застосування цього платежу до споживачів комунальних послуг.

Виходячи з визначення, наведеного у статті 1 Закону, плата за абонентське обслуговування – це платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг або за індивідуальним договором з обслуговування внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а

також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води. Таким чином, на рівні Закону визначено загальний перелік витрат за завданнями та функціями, які можуть здійснюватися виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування.

Отже, плата за абонентське обслуговування розраховується виконавцем комунальної послуги на плановий період (12 місяців), виходячи з його витрат, які, у свою чергу, визначаються з урахуванням завдань та функцій визначених статтею 1 Закону.

Такі витрати виконавця комунальної послуги мають підтверджувати виконання запланованих у плановому періоді завдань (функцій), пов'язаних саме із абонентським обслуговуванням відповідних споживачів.

Також Міністерство рекомендує виконавцям комунальних послуг здійснювати аналіз планових витрат, які увійшли до складу плати за абонентське обслуговування, та фактично понесених витрат.

За умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат.

(53) ***Довідково.*** *Фактичні витрати пов'язані з придбанням вузлів комерційного обліку, понесені Підприємством упродовж 2023 – 2024 років, січня – травня 2025 року склали у розмірі, що наведені у Таблиці 4:*

Таблиця 4

(грн.)

№ з/п	*Період*	*Витрати на придбання вузлів комерційного обліку*		*Відхилення фактичних витрат від планових витрат*
		планові, передбачені Калькуляцією	*фактично використані Підприємством*	
1	*2023 рік*	*288 663,47*	*0*	*-288 663,47*
2	*2024 рік*	*288 663,47*	*34 670*	*-253 993,47*
3	*2025 рік*	*288 663,47*	*0 (січень- травень)*	*-288 663,47*

(54) *Як видно із Таблиці 4, Підприємством фактично були придбані вузли комерційного обліку теплової енергії упродовж:*

- 2023 року на суму 0 грн. (при запланованих витратах у сумі 288 663,47 грн.);

- 2024 року на суму 34 670 грн. (при запланованих витратах у сумі 288 663,47 грн.);

- січень – травень 2025 року – 0 грн. (при запланованих річних витратах у сумі 288 663,47 грн.

Тобто, КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати на 2023 рік включило планові витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які фактично не використовувало протягом 2023 – 2024 років, січня – травня 2025 року у запланованих обсягах.

При цьому, КП «ТЖКП» розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, ***не був перерахованим (зменшеним) відповідно до фактично понесених витрат*** *як то зазначено у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 16.04.2024 № 4980/25/14-24 та від 25.10.2024 № 19904/25/10-24.*

(55) Отже, КП «ТЖКП» не надано належного документального підтвердження розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» Калькуляції Абонплати.

(56) З огляду на відсутність належного документального підтвердження розрахованого КП «ТЖКП» розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує Підприємство (відсутня необхідність здійснення певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні) на суму 288 663,47 грн. (9,86 грн. у розрахунку на одного абонента в місяць**)**, включених до Калькуляції, свідчить про здійснення розрахунку зазначених витрат без економічного обґрунтування, що призводить до необґрунтованого завищення вартості Абонплати.

(57) Таким чином, Підприємством необґрунтовано завищено вартість Абонплати внаслідок **включення економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, згідно з якою рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «*Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП*» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування на одного абонента для комунальної послуги з постачання теплової енергії, **який застосовувався Підприємством у період з 2023 року по травень 2025 року** для 2 439 абонентів вузли комерційного обліку яких обслуговуються КП «ТЖКП».

(58) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 17.06.2025 № 54/64-рп/к «Про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» розпочато розгляд справи № 54/63-25 за ознаками вчинення КП «ТЖКП» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, шляхом дій, які полягають **у включенні економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії**, згідно з якою рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «*Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП*» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії, **та застосуванні у період з 2023 року по травень 2025 року економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії.**

(59) Дії КП «ТЖКП» кваліфіковані як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону про що адміністративною колегією Відділення схвалено подання з попередніми висновками від 29.07.2025 № 54-03/205-П у справі № 54/63-25.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(60) Встановивши рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії до якої включено витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує Підприємство (з огляду на відсутність належного документального підтвердження

розрахованого комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку через відсутність необхідності здійснення певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні), за наданими КП «ТЖКП» розрахунками, виконавчий комітет Тернівської міської ради легітимізував порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(61) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

(62) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно до статті 4 Закону є законність.

(63) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

(64) Частиною четвертою статті 24 Господарського кодексу України визначено, що законом можуть бути встановлені особливості здійснення антимонопольно-конкурентної політики щодо комунального сектору економіки.

(65) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.

(66) Пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону.

(67) Отже, **дії виконавчого комітету Тернівської міської ради, які полягають у встановленні** рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії комунальному підприємству «Тернівське житлово – комунальне підприємство», до якої включено економічно не обґрунтовані витрати,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді легітимації порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягає у зловживанні монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги із постачання теплової енергії передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(68) На подання з попередніми висновками від 17.07.2025 № 54-03/200-П у справі № 54/64-25, яке було надіслано Відповідачу листом від 17.07.2025 № 54-02/3051е, виконавчий комітет Тернівської міської ради заперечень не надав.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

(69) Так, зібраними у справі доказами доводиться, що **дії виконавчого комітету Тернівської міської ради, які полягають у встановленні** рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії комунальному підприємству «Тернівське житлово – комунальне підприємство», до якої включено економічно не обґрунтовані витрати,

кваліфіковані як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді легітимації порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягає у зловживанні монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги із постачання теплової енергії передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(70) Згідно з частиною першою статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення в тому числі про визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; зобов'язання органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю скасувати або змінити прийняте ним рішення чи розірвати угоди, визнані антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.

(71) Порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено, оскільки рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.05.2025 № 160/0/5-25 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» з 01.06.2025 скасовано дію Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»*.

З огляду на викладене, керуючись статтею 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктами 1, 4 та 5 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29

червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії виконавчого комітету Тернівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи - : [інформація, доступ до якої обмежено]**), які полягають у встановленні** рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП*» **розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії** комунальному підприємству «Тернівське житлово – комунальне підприємство» до якої включено економічно не обґрунтовані витрати,

порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді легітимації порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягає у зловживанні монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги із постачання теплової енергії передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова адміністративної колегії: підпис Лариса ГРЕЧАНА